

KAPITOLA 1

V našem domě je jedno zrcadlo. Visí za posuvným panelem v chodbě v horním patře. Můžu se do něj podívat druhý den každého třetího měsíce, když mi matka stříhá vlasy – jedno z pravidel naší frakce.

Sedím na stoličce, za mnou stojí matka s nůžkami v ruce. Prameny dopadají na podlahu do nezajímavého plavého kruhu.

Když skončí, shrne mi vlasy z obličeje a udělá z nich uzel. Všimnu si, jak je klidná a soustředěná. Odříkání se stalo její druhou přirozeností. To o sobě já tvrdit nemůžu.

Pokradmu se podívám na svůj odraz v zrcadle, když matka nedává pozor – nejsem marnivá, jenom zvědavá. Za tři měsíce se člověk hodně změní. Vidím protáhlou tvář, výrazné kulaté oči a dlouhý úzký nos – pořád vypadám jako malá holka, i když mi před pár měsíci bylo šestnáct. Ostatní frakce slaví narozeniny, ale my ne. Bylo by to požitkářství.

„A je to,“ řekne, když drdol připevní. Její oči se v zrcadle setkají s mými. Je příliš pozdě je odvrátit. Místo pokárání se dočkám úsměvu. Trochu se zamračím. Proč mi nevynadala, že na sebe zírám?

„Dneska je tvůj velký den,“ poznamená.

„Ano,“ odvětvím.

„Jsi nervózní?“

Na chvíli se zadívám do vlastních očí. Dnes podstoupím talentovou zkoušku, která ukáže, do které z pěti frakcí patřím. A zítra, na Obřadu volby, se pro jednu frakci rozhodnu. Rozhodnu o zbytku svého života. Rozhodnu, jestli zůstanu s rodinou, nebo ji navždy opustím.

„Ne,“ řeknu. „Zkouška nemusí mou volbu ovlivnit.“

„Správně.“ Usměje se. „Pojďme na snídani.“

„Děkuju. Za ty vlasy.“

Políbí mě na tvář a vysune panel zpátky přes zrcadlo. Myslím, že má matka by mohla být krásná, v jiném světě. Její tělo je pod šedými šaty stále útlé. Má výrazné lícní kosti a dlouhé řasy, a když si na noc rozpustí vlasy, snášejí se jí ve vlnách přes ramena. Ale Odevzdání musejí svou krásu skrývat.

Jdeme spolu do kuchyně. Tahle rána, kdy bratr připravuje snídani, otec mě při čtení novin hladí po vlasech a matka si tiše pobrukuje, zatímco sklízí ze stolu – tahle rána se cítím nejvíc provinile, že je chci opustit.

+++

Autobus páchne zplodinami. Pokaždé, když vjede do díry ve dláždění, hodí se mnou ze strany na stranu, ačkoli se pevně držím sedadla.

Můj starší bratr Caleb stojí v uličce a drží se madla nad hlavou, aby nepadl. Nejsme si podobní. Má tmavé vlasy jako otec, nos jako skobu, zelené oči po matce a ve tvářích dolíčky. Když byl mladší, tahle směs rysů působila zvláště, ale teď mu to sluší. Kdyby nepatřil k Odevzdaným, holky ze školy by na něho určitě zíraly.

Kromě očí zdědil po matce také nesobeckost. Bez zaváhání uvolnil místo k sednutí nějakému mrzoutovi z Upřímnosti.

Muž má na sobě černý oblek a bílou vázanku – standardní uniformu Upřímných. Jejich frakce si cení otevřenosti a pravda je pro ně černobílá, proto ten kostým.

Rozestupy mezi budovami se zmenšují a cesty jsou rovnější – blížíme

se do centra. V mlze se proti horizontu začíná rýsovat černý pilíř, mrakodrap, který kdysi nesl název Sears Tower – my mu říkáme Hlava. Autobus projíždí pod věncem železničních nadjezdů. Ještě nikdy jsem vlakem nejela, přestože nikdy nepřestaly jezdit a koleje jsou na každém kroku. Vlakem jezdí jenom Neohrožení.

Před pěti lety položili dobrovolní dělníci z Odevzdanosti na některých cestách nové dláždění. Začali ve středu města a pokračovali směrem k okrajům, dokud jim nedošel materiál. Tam, kde bydlím já, zůstaly silnice rozpraskané a záplatované a jezdit po nich není bezpečné. Stejně nemáme auto.

Autobus se po cestě otrásá a poskakuje, ale Calebův výraz zůstává vyrovnaný. Vzduchem zavíří jeho šedý plášť, jak sahá po tyči, aby udržel rovnováhu. Jeho oči bez ustání těkají a já vím, že sleduje lidi okolo – snaží se vidět jenom je a na sebe přitom zapomenout. Upřímní si cení bezprostřednosti, ale naše frakce staví na nejvyšší místo nesobeckost.

Autobus zastaví před školou. Proletím kolem nevrlice a hrnu se ven. Musím se chytit Caleba, zakopla jsem o mužovy boty. Kalhoty jsou mi příliš dlouhé. Nikdy jsem nebyla nijak elegantní.

Budova Vyššího stupně je ze všech tří škol ve městě – Nižší stupeň, Střední stupeň a Vyšší stupeň – nejstarší. Jako všechny okolní budovy je celá ze skla a oceli. Před školou se vyjímá rozměrná kovová plastika, na kterou po vyučování lezou Neohrožení a hecují se, kdo vyšplhá výš. Loni jsem viděla, jak jedna dívka spadla a zlomila si nohu. Běžela jsem pro pomoc.

„Dneska jsou talentovky,“ poznamenám. Caleb je jen o necelý rok starší, a tak jsme ve stejném ročníku.

Přikývne, když vcházíme do budovy. Sotva se ocitneme uvnitř, všechny svaly v těle se mi napnou. Vše kolem působí hladově, jak se do sebe každý snaží nasát poslední dojmy a školní atmosféru. Je zřejmé, že po Obřadě volby už do těchto chodeb nikdy nezavítáme – jakmile si zvolíme, kam chceme patřit, o dokončení vzdělání se postará naše nová frakce.

Všechny dnešní hodiny jsou zkrácené na polovinu, aby se celodenní rozvrh stihl do oběda. Po obědě začnou talentové zkoušky. Už teď mi srdce bije rychleji.

„Ty se ani trochu nebojíš, co ti řeknou?“ zeptám se Caleba.

V místě, kde se chodba rozdvojuje, se zastavíme – Caleb bude pokračovat na hodinu matematiky pro pokročilé, já se vydám na dějepis.

Caleb zvedne obočí. „Ty jo?“

Mohla bych mu říct, že už se celé týdny hrozím toho, kam mě zkouška doporučí – k Odevzdaným, Upřímným, Mírumilovným, Sečtělým, nebo Neohroženým?

Místo toho se usměju a řeknu: „Vlastně ne.“

Oplatí mi úsměv. „Tak... zlom vaz.“

Zamírím na oddělení dějepisu a kousnu se do rtu. Nikdy mi na mou otázku neodpověděl.

Na chodbách je tlačénice, přestože světlo, které sem okny proniká, vytváří iluzi prostoru. Chodby jsou jediným místem, kde se v našem věku potkáváme s příslušníky ostatních frakcí. Dav dnes oplývá novou energií, máníí posledního dne.

Dívka s dlouhými, kudrnatými vlasy zakřičí vedle mého ucha „Hej!“ a zamává do dálky na kamarádku. Přes tvář mě pleskne čísi rukáv. Pak do mě strčí kluk v modrém svetru, který patří k Sečtělým. Ztratím rovnováhu a spadnu.

„Klid se z cesty, Škrobe,“ zavrčí a pokračuje v cestě.

Rozhoří se mi tváře. Vstanu a opráším se. Několik studentů se zastavilo, když jsem spadla, ale nikdo mi nepomohl. Jejich oči mě vyprovázejí až do místa, kde se chodba láme. Tohle se lidem z naší frakce děje už několik měsíců – Sečtělost o nás začala šířit nepřátelské zvěsti a ovlivnilo to i naše vztahy ve škole. Šedé šaty, fádňní účes a skromné vystupování Odevzdaných nám má pomoci zapomenout na sebe samé a současně nechat ostatní zapomenout na nás. Místo toho jsem teď středem pozornosti.

U okna v křídle E se zastavím a čekám, dokud nezahlednu Neohrože-

né. Dělán to každé ráno. Přesně v 7:25 prokazují svou statečnost a seskakuji z jedoucího vlaku.

Otec jim přezdívá „uličníci“. Tváře jim zdobí piercingy, po těle mají tetování a nosí černé šaty. Jejich prvořadým úkolem je střežit oplocení, kterým je naše město obeháno. Před čím, to nevím.

Měli by mě uvádět do rozpaků. Měla bych se divit, co má odvaha – vlastnost, které si Neohroženost nejvíc cení – společného s kovovým kroužkem v nosní dírce. Místo toho sleduju každý jejich pohyb.

Vlak pronikavě zahouká a ten zvuk mi rozechvěje hrud. Když se řítí kolem školy, čelní reflektor lokomotivy poblikává a kola skřípou o koleje. Zbývá několik posledních vagónů. A s nimi se z vlaku vyhrne horda chlapců a dívek v černém. Někteří se po doskoku kutálejí po zemi, jiní jen párkrát klopýtnou, než znovu získají rovnováhu. Jeden z mladíků se smíchem obejmě nějakou dívku kolem ramen.

Je to pošetilé, takhle je pozorovat. Odvrátím se od okna a protlačím se davem do učebny dějepisu.

KAPITOLA 2

Po obědě začnou zkoušky. Sedíme u dlouhých stolů v jídelně. Organizátoři vždy vyvolají deset lidí, do každé zkušební místnosti jednoho. Sedím vedle Caleba a naproti Susan, která bydlí vedle nás.

Susanin otec jezdí za prací až na druhý konec města, a tak má auto a vozí ji každý den do školy i ze školy. Nabídl se, že nás bude vozit také, ale jak řekl Caleb, obvykle zůstáváme ve škole déle a nechceme ho zatěžovat.

Pochopitelně.

Zkoušky organizují především dobrovolníci z Odevzdanosti, ačkoli v jedné zkušebně sedí zástupce Sečtělých a ve druhé člověk od Neohrožených. Ti budou zkoušet nás, protože podle pravidel nesmíme být zkoušeni příslušníkem stejné frakce. Pravidla také stanovují, že na zkoušku se nelze žádným způsobem připravit, a tak nevím, co mám čekat.

Od Susan můj pohled zabloudí ke stolům na protější straně jídelny, kde sedí Neohrození. Smějí se a vykřikují a hrají karty. U dalšího shluku stolů se nad knihami a novinami baví Sečtělí, které žene věčná touha po vědomostech.

V kroužku na podlaze sedí skupinka dívek ve žluto-červených šatech. Ty jsou z Mírumilovnosti. Hrají tleskací hru, u které odříkávají nějakou rýmováčku. Co chvíli se ozve salva smíchu, když nějaká z dívek vypadne a musí

si sednout doprostřed kroužku. U stolu naproti nim živě gestikulují mladíci z Upřímnosti. Zřejmě nejde o vážný spor, protože někteří se pořád usmívají.

U stolu Odevzdaných je ticho. Čekáme. Zvyky frakce nám dokonce nařizují zahálku a potlačení individuálních zálib. Pochybuju, že se všichni Sečtělí ani chvíli neobejdou bez studia nebo že si všichni Upřímní libují v živé diskusi, ale pravidlům své frakce se nemohou vzepřít o nic víc než já.

V příští skupině vyvolaných zazní Calebovo jméno. Sebejistě vykročí k východu. Nemusím mu přát štěstí ani ho ujišťovat, že se není čeho bát. Ví, kam patří, a myslím, že to věděl odjakživa. První vzpomínka, kterou na něj mám, je z doby, kdy nám byly čtyři roky. Vynadal mi, že jsem na hřišti nepůjčila švihadlo holčičce, která si neměla s čím hrát. Teď už mi dělá kázání jen výjimečně, ale ten jeho nesouhlasný pohled si budu pamatovat navždy.

Pokoušela jsem se mu vysvětlit, že mé instinkty nejsou stejné jako jeho – v autobuse by mě ani nenapadlo pustit toho bručouna sednout – ale nechápe to. „Prostě dělej, co se od tebe čeká,“ řekne mi vždycky. Pro něho je to tak samozřejmé. Mělo by to být samozřejmé i pro mě.

Svírá se mi žaludek. Zavřu oči a otevřu je až za deset minut, kdy se ke stolu vrátí Caleb.

Je bledý jako stěna. Přejede si dlaněmi po stehnech, jako to dělám já, když se mi potí ruce, a když je vrátí zpátky na stůl, všimnu si, že se mu třesou. Otevřu ústa, chci se ho na něco zeptat, ale nemůžu najít žádná slova. Není dovoleno, abych se ho ptala na výsledky zkoušky, a on sám mi také nesmí nic říct.

Organizátor oznámí další desítku jmen. Po dvou jménech z Neohroženosti, Sečtěllosti, Mírumilovnosti, Upřímnosti a pak: „Z Odevzdanosti Susan Blacková a Beatrice Priorová.“

Vstanu, protože musím, ale kdyby to bylo na mně, ani bych se ze židle nehnula. Mám pocit, jako by se mi v hrudi nafukovala bublina a každou chvíli mě měla roztrhat na kousky. Jdu za Susan směrem k východu. Lidé,

kteřé míváme, nás od sebe pravděpodobně ani nerozeznají. Máme stejné šaty a blond vlasy svázané do stejného účesu. Jediný rozdíl je ten, že Susan zjevně nemá pocit, že se každým okamžikem pozvrací, a zdá se mi, že ani ruce se jí netřesou tak, že by si jako já musela svírat lem halenky.

Před jídelnou na nás čeká řada deseti zkušeben. Používají se jen k talentovým zkouškám, takže jsem v nich nikdy nebyla. Na rozdíl od ostatních tříd nejsou oddělené skleněnými přepážkami, ale zrcadly. Dívám se na sebe, jak bledá a vystrašená kráčím k jednomu dveřím. Susan se na mě nervózně zaculí a vejde do dveří č. 5. Já vejdu do čísla 6, kde na mě čeká žena od Neohrožených.

Nevypadá tak stroze jako mladí lidé z jejich frakce, které vídám. Má malé, tmavé, hranaté oči a na sobě černé sako – vypadá jako pánské – a džíny. Teprve když se otočí, aby za mnou zavřela, všimnu si jejího tetování na šíji, černobílého jestřába s červeným okem. Kdybych neměla srdce až v krku, zeptala bych se ji, co to znamená. Něco to musí znamenat.

Stěny místnosti jsou obložené zrcadly. Ze všech stran na mě dotírá moje podobizna: šedá látka, která mi volně obepíná záda, dlouhý krk, ruce s vystouplými klouby, jež mi rozrušením zčervenaly. Strop září bílým světlem. Uprostřed místnosti stojí sklápěcí křeslo, jako v zubní ordinaci. Vedle něj je nějaký přístroj. Zkušebna působí jako místo, kde se odehrávají strašné věci.

„Neboj se,“ řekne žena. „Nebude to bolet.“

Má rovné černé vlasy, ale na světle se ukáže, že už šediví.

„Posaď se a udělej si pohodlí,“ vyzve mě. „Jmenuju se Tori.“

Nemotorně si vylezu na křeslo a hlavu opřu o podhlavník. Světlo mě bodá do očí. Tori se věnuje přístroji po mé pravici. Snažím se soustředit na ni, a ne na dráty, které drží v rukou.

„Proč zrovna jestřáb?“ vyhrknu, když mi na čelo připevňuje elektrodu.

„Ještě nikdy jsem od vás nepotkala nikoho zvědavého,“ podiví se a zvedne obočí.

Zachvěju se a na rukou mi naskáče husí kůže. Má zvědavost je nepatřičná, popírá hodnoty Odevzdanosti.

Žena si tiše pobrukuje a připevní mi na čelo další elektrodu. „V určitých částech starého světa,“ vysvětluje, „jestřáb symbolizoval slunce. Když jsem si tehdy tetování nechala udělat, myslela jsem, že když na sobě budu nosit slunce, nebudu se muset bát tmy.“

Snažím se tu otázku nepoložit, ale nedokážu se ovládnout. „Vy se bojíte tmy?“

„Nebojím, *bála*,“ opraví mě. Další elektrodu už si přichytí k vlastnímu čelu a připojí k ní nějaký drát. Pokrčí rameny. „Teď mi to připomíná strach, který jsem překonala.“

Postaví se za mě. Sevřu opěradla tak silně, až mi zbělají klouby. Zatahá za dráty a připne je ke mně, k sobě a k přístroji za sebou. Potom mi podá lahvičku s čirou tekutinou.

„Vypij to,“ požádá mě.

„Co to je?“ Hrdlo se mi stáhne. Ztěžka polknu. „Co se bude dít?“

„To ti nemůžu říct. Prostě mi věř.“

Vydechnu a obrátím do sebe obsah lahvičky. Zavřou se mi oči.

+++

Když se za okamžik znovu otevřou, jsem někde jinde. Stojím ve školní jídelně, ale u dlouhých stolů nikdo nesedí. Přes prosklené stěny vidím, že venku sněží. Na stole přede mnou leží dva košíky. V jednom je kus sýra, ve druhém nůž, dlouhý jako moje předloktí.

Ženský hlas za mnou mě vyzve: „Vyber si.“

„Proč?“ chci vědět.

„Vyber si,“ zopakuje.

Ohlédnu se, ale nikdo za mnou není. Otočím se zpátky ke košíkům. „Na co mi ty věci budou?“

„Vyber si!“ zaječí.

Můj strach vystřídá zatvrzelost. Svraštím čelo a založím si ruce.

„Jak chceš,“ řekne žena.

Košíky zmizí. Slyším, jak vrznou dveře. Obrátím se, chci vidět, kdo přišel. Ne „kdo“, ale „co“: pár metrů ode mě stojí pes se špičatou tlamou. Nahrbí se a začne se ke mně plížit. Z pootevřené tlamy mu svítí bílé zuby. Z hloubi hrdla se mu vydere hluboké zavrčení a já pochopím, proč by se mi hodil kus syra. Nebo nůž. Teď už je pozdě.

Napadne mě, že uteču, ale pes by mě hned dohonil. Síly s ním měřit nemůžu. Asi se mi rozskočí hlava. Musím se rozhodnout. Kdybych přeskočila stůl a použila ho jako štít – ne, na skákání přes stoly jsem moc malá a stůl sama nepřevrátím.

Pes znovu zavrčí a já skoro cítím, jak mi ten zvuk pulsuje v hlavě.

Moje učebnice biologie říká, že psi náš strach vycítí, protože ve stresové situaci lidské žlázy vylučují stejnou chemickou látku jako lapená zvířata. Jakmile agresor zavětrí strach, zaútočí. Pes se ke mně přibližuje a skřípe přitom drápy o podlahu.

Utéct nemůžu. Bojovat nemůžu. Cítím jeho zkažený dech a snažím se nepřemýšlet o tom, co asi naposledy žral. V jeho očích není žádné bělmo, jen černý lesk.

Co ještě vím o psech? Neměla bych se mu dívat do očí. To značí agresi. Vzpomínám si, jak jsem jako malá prosila otce, aby mi daroval štěně. Teď zírám na podlahu před tlapy téhle obludy a nechápu, co mě to tehdy popadlo. Psisko se ke mně pořád plíží a vrčí. Jestli pohled do očí znamená agresi, co znamená, že se vzdávám?

Dýchám hlasitě, ale pravidelně. Kleknu si. Lehnout si před bestii na podlahu – s obličejem v úrovni jejích vyceněných zubů – je to poslední, co se mi chce udělat, ale lepší možnost nemám. Natáhnu nohy za sebe a položím se na předloktí. Zvíře se přibližuje a přibližuje, až ucítím na tváři jeho teplý dech. Ruce se mi třesou.

Zašteká mi do ucha a já musím zatnout zuby, abych nevykřikla.

Mé tváře se dotkne něco drsného a mokrého. Pes přestal vrčet, a když

zvednu hlavu, vidím, jak funí. Olízne mi tvář. Zamračím se a posadím se na paty. Pes mi opře přední tlapy o stehna a olízne mi bradu. Znechuceně se odtáhnu, otřu si poslintanou bradu a zasměju se.

„Zas taková bestie nejses, co?“

Pomalů se zvednu, abych psa nevyplašila, ale působí dojmem krotkého zvířete. Opatrně k němu natáhnu ruku tak, abych mohla ucuknout. Pes mě do ní šťouchne hlavou. Najednou jsem ráda, že jsem ten nůž nechala ležet v košíku.

Zamrkám, a když znovu otevřu oči, na opačné straně jídelny stojí holčička v bílých šatech. Napřáhne obě ruce před sebe a vypískne: „Štěňátko!“

Vzápětí se rozběhne k psovi a já ji chci varovat, ale nestihnou to. Pes se otočí. Tentokrát nevrčí, ale štěká, prská a rafá a jeho svaly se smrští jako telefonní šňůra. Je připravený zaútočit. Nepřemýšlím, prostě skočím. Vrhnu se na psa a chytím ho za robustní krk.

Narazím hlavou o podlahu. Pes je pryč, stejně jako holčička. Jsem opět sama – ve zkušebně, která je nyní prázdná. Pomalu se otočím kolem své osy, ale v žádném ze zrcadel se nevidím. Otevřu dveře a vykročím na chodbu, ale není to chodba. Je to autobus a všechna sedadla jsou obsazená.

Stoupnu si do uličky a chytím se tyče. Kousek ode mě sedí muž s novinami. Do tváře mu přes ně nevidím, ale na ruce ano. Jsou samá jizva, jako po popáleninách, a svírají papír tak křečovitě, jako by ho chtěly rozmáčkat.

„Znáš toho muže?“ zeptá se mě a poklepe na fotografii na titulní stránce. Nad ním je napsáno: „Brutální vrah konečně dopaden!“ Zírám na slovo „vrah“. Už je to dlouho, co jsem to slovo viděla naposledy někde napsané. Ty čtyři hlásky mě naplňují hrůzou.

Na fotce pod nadpisem je zachycen muž s nevýrazným obličejem a bradkou. Mám pocit, že ho znám, i když nevím odkud. A stejně tak mám pocit, že bych to tomu člověku rozhodně neměla říkat.

„Tak co?“ ozve se znovu muž a v jeho hlase je hněv. „Znáš ho?“

Neřeknu mu to, neřeknu. Rozbuší se mi srdce. Sevřu tyč ještě silněji,

aby se mi neroztráslly ruce, abych nezpanikařila. Jestli mu řeknu, že toho muže z novin znám, stane se mi něco strašného. Ale můžu ho přesvědčit, že nikoho takového neznám. Můžu si odkašlat a pokrčit rameny – ale to by byla lež.

Odkášlu si.

„Znáš ho?“ zopakuje.

Pokrčím rameny.

„Tak znáš?“

Po zádech mi přeběhne mráz. Nemám ke strachu žádný důvod, tohle je jenom zkouška. Nic z toho se ve skutečnosti neděje. „Ne,“ řeknu nevzrušeně. „Nemám tušení, kdo to je.“

Muž se postaví a já mu konečně uvidím do tváře. Na nose mu sedí tmavé brýle a ústa má zkřivená do úšklebku. Jednu tvář má zjizvenou stejně jako ruce. Nakloní se až k mému obličejí. Jeho dech páchne po cigaretách. *Je to jenom představa*, připomínám si v duchu, *jenom představa*.

„Lžeš,“ zasyčí. „Ty lžeš!“

„Nelžu.“

„Vidím ti to na očích.“

Napřímím se. „Nevidíte.“

„Jestli ho znáš,“ řekne tichým hlasem, „mohla bys mě zachránit. Mohla bys mě *zachránit!*“

Přimhouřím oči. Stisknu čelist. „Jak říkám, neznám ho.“